

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ : ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

Το 2011 χαρακτηρίζεται αφ' ενός από την διεύρυνση της φτώχειας, ως αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης στη χώρα μας και αφ' ετέρου από την ανάπτυξη πλήθους πρωτοβουλιών κοινωνικής αλληλεγγύης που προέρχονται από συλλογικότητες πολιτών. Σε κάθε γωνιά της χώρας ξεφυτρώνουν χώροι κοινωνικής αλληλεγγύης για να στηρίξουν όσους έχουν ανάγκη από τροφή, υπηρεσίες υγείας, και εν γένει ανθρώπους με ελάχιστα ή μηδενικά εισοδήματα: Κοινωνικά παντοπωλεία, Κοινωνικά φαρμακεία και ιατρεία, Καταναλωτικοί Συνεταιρισμοί, Συνεταιριστικές επιχειρήσεις, Συλλογικές Κουζίνες, Χαριστικά ή και ανταλλακτικά παζάρια, Αυτοδιαχειριζόμενοι αστικοί αγροί, Συνεταιριστικά Καφενεία, Κοινωνικά - Πολιτιστικά Στέκια. Ακόμη, συλλογικότητες πολιτών προωθούν δράσεις ενάντια στα χαράτσια στους λογαριασμούς της ΔΕΗ, κινητοποιούνται για να μην κοπεί το ρεύμα σε όσους αδυνατούν να πληρώσουν τα χαράτσια, συγκεντρώνουν χρήματα για την ενίσχυση απεργών κλπ.

Στη συνέχεια αναφέρουμε μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα που προέρχονται κυρίως από συλλογικότητες πολιτών.

Τοπικά - Κοινωνικά δίκτυα ανταλλαγής υπηρεσιών

Τα τοπικά κοινωνικά δίκτυα ανταλλαγών αποτελούν ένα ανεξάρτητο σύστημα ανταλλαγής υπηρεσιών που λειτουργούν χωρίς χρήματα, χωρίς επιδίωξη «κέρδους» για τους συμμετέχοντες στα δίκτυα.

«...Τα κοινωνικά δίκτυα ανταλλαγών απαντούν με πολύ πειστικό τρόπο στις ανάγκες των ανθρώπων που δεν μπορούν να διαθέσουν χρήματα για να καλύψουν τις ανάγκες τους, ανέργων, ανθρώπων που αντιμετωπίζουν ακραία φτώχεια και μεγάλες κοινωνικές ανισότητες. Τα εναλλακτικά δίκτυα δημιουργούν απασχόληση και θέτουν τις προϋποθέσεις επιβίωσης κοινωνικών ομάδων που βρίσκονται εκτός αγοράς»(1)

Στην Ελλάδα λειτουργούν ήδη 26 τοπικά δίκτυα ανταλλαγών (το **Πανελλαδικό Δίκτυο «Πελίτι», ο «Οβολός»** στην Πάτρα, η Εναλλακτική Μονάδα Ροδόπης (Ε.Μ.ΡΟ), το Δίκτυο Ανταλλαγών και Αλληλεγγύης Μαγνησίας, με την Τοπική Εναλλακτική Μονάδα (ΤΕΜ), το Συριανό Δίκτυο Ανταλλαγής υπηρεσιών και προϊόντων, η Τράπεζα Χρόνου Πλατείας Συντάγματος, η Τράπεζα Χρόνου και Αλληλεγγύης Μοσχάτου, το Μπουτσούνι – Ανταλλακτικό Δίκτυο Κέρκυρας, Ομοτράπεζοι Θεσσαλονίκης, το Δίκτυο Ανταλλαγών Νομών Πιερίας και Βέροιας, το Δίκτυο αγροτών – καταναλωτών «Αγροναύτες», το «Φασόλι» στην Αθήνα κ.ά). Υπολογίζεται ότι το 2012 πάνω από 90 περιοχές της χώρας θα συναλλάσσονται με τοπικό κοινωνικό νόμισμα δηλαδή ανταλλαγή προϊόντων και υπηρεσιών.

Η βασική φιλοσοφία των τοπικών κοινωνικών δικτύων ανταλλαγών είναι: «Μοιραστείτε – Χαρίστε – Ανταλλάξτε. Δεν έχει τιμή αλλά έχει αξία» και συνδέεται με μια ευρύτερη στάση ζωής: ανακυκλώνουμε, δεν πετάμε, επαναχρησιμοποιούμε, μεταποιούμε, μαγειρεύουμε, φυτεύουμε, ζούμε, διασκεδάζουμε, συνυπάρχουμε ανακαλύπτοντας ξανά την αξία των αγαθών. (2)

Στην Ιεράπετρα, 160 πολίτες περίπου, έχουν δημιουργήσει ένα «Δίκτυο Εναλλακτικής Οικονομίας» και ανταλλάσσουν τους τελευταίους μήνες προϊόντα, υπηρεσίες και γνώσεις χωρίς την μεσολάβηση χρήματος, αλλά με βάση το «Καερέτι», λέξη με τουρκο-αραβική ρίζα που σημαίνει προσφέρω μια μικρή βοήθεια σε κάποιον. Αντίστοιχες πρωτοβουλίες στην Κρήτη υπάρχουν στα Χανιά (Κίνημα συναλλαγής παραγωγού - καταναλωτή «ΥΝΙ ΠΠΡΟΥΝΙ»), στο Ηράκλειο (LETS NET), στο Ρέθυμνο (Ομάδα Τσουκνίδα), ενώ το τριήμερο 1-18/12/2011 πραγματοποιήθηκε στην Ιεράπετρα η πρώτη πανελλαδική συνάντηση εναλλακτικής οικονομίας.

Οι υπηρεσίες που ανταλλάσσονται στην περιοχή της Ιεράπετρας είναι οι ακόλουθες: ηλεκτρολόγου, υδραυλικού, ράπτη, τοποθέτησης πλακιδίων, ελαιοχρωματισμού, ξυλουργικών εργασιών, κηπουρικών εργασιών, ιατρικές υπηρεσίες, γραφιστικές εργασίες, μοντάζ ήχου-εικόνας, εκμάθηση ξένων γλωσσών, χορού, υπολογιστών, μαθήματα Γυμνασίου –Λυκείου, λογιστικές υπηρεσίες, τοπογραφικές συμβουλές, νομικές συμβουλές, αγροτικές εργασίες και αγαθά και πολλά άλλα..

«Δίκτυα Κοινωνικής Αλληλεγγύης»

Στην Κοζάνη, προωθείται η δημιουργία ενός Δικτύου Κοινωνικής Αλληλεγγύης «...στο οποίο θα συμμετέχουν φορείς και συλλογικότητες της περιοχής με σκοπό, αφ' ενός την προστασία των συμπολιτών μας από την φτώχεια και την περιθωριοποίηση και αφ'ετέρου την διαμόρφωση ενός διαφορετικού κοινωνικού και ηθικού πρότυπου, μέσα από το οποίο θα αντέξουμε την οικονομική κρίση και από το οποίο θα προκύψουν καινούργιες αξίες... Διατηρώντας το στέκι μας στην πόλη ενεργό με κοινωνικές και πολιτιστικές δράσεις σε μια προσπάθεια να ζαναζωντανέψουμε την γειτονιά ... μέλη της Κίνησης παραδίδουν μαθήματα ενισχυτικής διδασκαλίας σε παιδιά μεταναστών και οικονομικά ευπαθών οικογενειών ... καταγράφουμε ζητήματα που αφορούν στις κοινωνίες των τοπικών διαμερισμάτων... προτάσσοντας τη συλλογική δράση απέναντι στο φόβο, την ανασφάλεια και την ατομική απομόνωση που δημιουργεί η οικονομική κρίση..» (3)

Στον Δήμο Σαρωνικού Αττικής ξεκίνησε μια συλλογική προσπάθεια από κατοίκους της περιοχής με την μορφή Αστικής μη κερδοσκοπικής Εταιρείας, με την ονομασία Δίκτυο Σαρωνικού. «...Σκοπός αυτής της προσπάθειας... εκτός από την χαρά και την ικανοποίηση που αντλούν τα μέλη... είναι η εφαρμογή της αλληλεγγύης στην πράξη, η βελτίωση της καθημερινότητας με τον εντοπισμό και την ανάδειξη των προβλημάτων που ταλαιπωρούν όλους και την υλοποίηση δράσεων για την επίλυσή τους, η ανάπτυξη του τόπου, η προστασία του περιβάλλοντος η διεκδίκηση των δικαιωμάτων μας ως κατοίκων κ.ά...». Στο «Δίκτυο Σαρωνικού» κάθε ενδιαφερόμενος που εγγράφεται ως μέλος δηλώνει υποχρεωτικά μια ομάδα (εργασίας) στην οποία εντάσσεται. «...Η πιο δραστήρια ομάδα είναι η Αλληλεγγύη Σαρωνικού, κύριος στόχος της οποίας είναι η δημιουργία κοινωνικού παντοπωλείου, όχι όμως με την συνηθισμένη μορφή... Οι εθελοντές διανέμουν οι ίδιοι κατ' οίκον τα τρόφιμα αλλά και άλλα είδη οικιακής χρήσης, ένδυσης και υπόδυσης στους έχοντες πραγματική ανάγκη...» (3)

Κοινωνικά Παντοπωλεία

Στην Κατερίνη, ιδιώτες, εταιρείες, σχολεία και απλοί πολίτες, έσπευσαν να στηρίξουν την προσπάθεια των «Αλληλέγγυων» της «Εθελοντικής Ομάδας Δράσης Νομού Πιερίας», η οποία λειτουργεί το «Κοινωνικό Παντοπωλείο» στην οδό Υψηλάντου2. Στις 31/12/2011, ολοκληρώθηκε σε συνεργασία με τους «Γιατρούς του Κόσμου» η προσπάθεια συγκέντρωσης τροφίμων για τις κοινωνικά ευπαθείς ομάδες. «Τις τελευταίες 4 εβδομάδες συγκεντρώθηκαν συνολικά πάνω από 3,5 τόνοι τρόφιμα, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων διανεμήθηκε σε 133 οικογένειες με συνολικά 457 μέλη ... που αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα , χρίζουν άμεσης βοήθειας και θα συνεχίσουν να βιώνουν την κρίση και μετά τις γιορτές..», λένε μέλη της Σ.Ε των «Αλληλέγγυων», εξηγώντας τους λόγους ίδρυσης του «Κοινωνικού Παντοπωλείου Κατερίνης».

Αντίστοιχο εγχείρημα προωθείται από τους «Γιατρούς του Κόσμου» και στον Δήμο Περάματος Αττικής.

Δημοτικά Κοινωνικά Παντοπωλεία, παρόμοιοι ή διαφορετικού χαρακτήρα, λειτουργούν στους Δήμους Αθήνας (Σοφοκλέους 66), Πειραιά, Νέα Ιωνία, Αγ. Αναργύρων, Μαρκόπουλου Αττικής, Ηλιούπολης,

Καλαμάτας, Λάρισας, Χανίων, Ρεθύμνου, Ιεράπετρας, Χανίων, Θεσσαλονίκης κ.ά, καθώς και στις Νομαρχίες Δωδεκανήσου, Κρήτης, κ.ά

Κοινωνικά Ιατρεία Αλληλεγγύης

Από τον περασμένο Νοέμβρη λειτουργεί **στην Θεσσαλονίκη** το αυτοδιαχειριζόμενο «Κοινωνικό Ιατρείο Αλληλεγγύης», που παρέχει δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη σε ανασφάλιστους Έλληνες και μετανάστες και στεγάζεται σε ένα χώρο παραχωρημένο από το Εργατικό Κέντρο Θεσσαλονίκης. Όπως αναφέρουν οι εμπνευστές του «...οι ανάγκες του κόσμου είναι τόσο πολλές και γι' αυτό προσπαθούμε οι υπηρεσίες μας να δίνονται σε ανασφάλιστους, αυτούς που δεν καλύπτονται καθόλου από το εθνικό σύστημα υγείας, που τα κενά του κράτους τους αφήνουν στην απόλυτη ανάγκη... Είμαστε αλληλέγγυοι σε όσους το εθνικό σύστημα υγείας έχει ξεγραμμένους, σε όλους αυτούς για τους οποίους η υγεία είναι άπιαστο προνόμιο. Δεν πρόκειται για απλή φιλευσπλαχνία, αλλά για έμπρακτη αλληλεγγύη..

Το ιατρείο στεγάζεται στην οδό Αισώπου 24.Καθημερινά λειτουργεί Παθολογικό Ιατρείο, τρεις φορές την εβδομάδα Παιδιατρικό και Οδοντιατρικό και από μια φορά Νευρολογικό και Ψυχιατρικό. Παράλληλα λειτουργεί και Φαρμακείο για τους ασθενείς (4)

Πρωτοβουλίες στον τομέα της υγείας έχουν πάρει ΜΚΟ όπως οι «**Γιατροί του Κόσμου**», οι οποίοι λειτουργούν Πολυιατρεία στην Αθήνα, στο Πέραμα, στην Θεσσαλονίκη στα Χανιά και στην Καβάλα, συνελεύσεις πολιτών όπως ο «Κοινωνικός χώρος για την υγεία» στα Άνω Πετράλωνα (Κατάληψη ΠΙΚΠΑ), δημοτικές παρατάξεις (Πρέβεζα κ.α), , ενώ από τον περασμένο Σεπτέμβριο λειτουργεί στον Δήμο Ελληνικού Δίκτυο Εθελοντών Γιατρών οι οποίοι δημιούργησαν το **Κοινωνικό Ιατρείο και Φαρμακείο Ελληνικού- Αργυρούπολης**, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιούν οι ανασφάλιστοι και άποροι δημότες των δήμων Ελληνικού- Αργυρούπολης, Γλυφάδας, Αλίμου, Αγίου Δημητρίου.

Άστεγοι

Στην χώρα μας οι άστεγοι υπολογίζεται ότι ξεπερνούν τις 20.000, εκ των οποίων, άνω των 15.000 στην περιοχή της Αττικής. Στον Δήμο Αθήνας λειτουργεί **Ίδρυμα Αστέγων** (Πειραιώς35 - 210 5246515), ενώ υπάρχουν καταγεγραμμένοι 1.250 άνθρωποι που κοιμούνται τις νύχτες σε παγκάκια και χαρτόκουτα, σύμφωνα με την Δημοτική Παράταξη «Ανοιχτή Πόλη».

Το σημερινό «προφίλ» των αστέγων έχει πλέον αλλάξει, ενώ οι κρατικές υποδομές για την αντιμετώπιση του προβλήματος είναι στεγών ανύπαρκτες. Από πρωτοβουλίες πολιτών όπως η Μ.Κ.Ο «**Κλίμακα**» αναζητούνται λύσεις όπως οι «ξενώνες νύχτας». Δραστηριοποιούνται επίσης «Οι φίλοι των αστέγων» στην περιοχή του Πεδίου Άρεως, ενώ άλλοι φορείς προωθούν την κοινωνική αξιοποίηση άδειων ή εγκαταλειμμένων κτιρίων κ.ά.

Συσσίτια αλληλεγγύης

Στην περιοχή της πρωτεύουσας αλλά και σε όλη την χώρα, χιλιάδες άνθρωποι σιτίζονται καθημερινά από τα συσσίτια διαφόρων Ιδρυμάτων και Οργανισμών. Ο Δήμος Αθήνας και η Αρχιεπισκοπή Αθηνών, καθημερινά διανέμουν αντίστοιχα 3.500 και 10.000 μερίδες φαγητού σε χαμηλοσυνταξιούχους και χαμηλόμισθους, σε απολυμένους και άνεργους, σε άστεγους, σε μονογονεϊκές οικογένειες κ.α.

Σύμφωνα με δημοσιευμένα στοιχεία, το 60% των σιτιζόμενων από τα συσσίτια αλληλεγγύης είναι Έλληνες, το 16,6 % μετανάστες από αφρικανικές χώρες, το 13, 8% από χώρες της ανατολικής Ευρώπης και το 9,6% από ασιατικές χώρες.

Συλλογικές κουζίνες

- Στο «**Αυτόνομο Στέκι**» (Ζωοδ. Πηγής 95-97 και Ισαύρων - Εξάρχεια) φιλοξενείται η «Συλλογική Κουζίνα Ανέργων» και η Συλλογική Κουζίνα του Σωματείου Βάσης Εργαζομένων στις ΜΚΟ (ΣΒΕΜΚΟ)
- Στο Στέκι Μεταναστών-Κοινωνικό Κέντρο Τσαμαδού 13-Εξάρχεια, λειτουργεί η Συλλογική Κουζίνα **EI Che-f**.

Συνεταιρισμοί αλληλέγγυας οικονομίας.

- Ο «**Σπόρος**» είναι ένας προμηθευτικός Συνεταιρισμός που λειτουργεί από το 2005. Όπως αναφέρουν οι δημιουργοί του «...θέλουμε να πειραματιστούμε σε ένα διαφορετικό εναλλακτικό μοντέλο εμπορίου που στη θέση του κέρδους θα βάζει ένα πλήθος στόχων: την αυτονομία και την αξιοπρεπή διαβίωση του παραγωγού, την βιωσιμότητα της δομής της διακίνησης, την διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος, την ποιότητα και την προσιτή τιμή για τον χρήστη. Θέλουμε αυτές οι επιμέρους επιδιώξεις να ρυθμίζονται από σχέσεις εμπιστοσύνης και αμοιβαιότητας, με την συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων και όχι από το «αόρατο» χέρι της αγοράς...»
- Στο Θησείο (Νηλέως 35), λειτουργεί ο Συνεταιρισμός Αλληλέγγυας Οικονομίας «**Συν Άλλοις**»
- Στον Δήμο Ελληνικού- Αργυρούπολης (Τριπόλεως 19), στεγάζεται ο Προμηθευτικός Συνεταιρισμός «**ο Βλαστός**»
- Στην Ακαδημία Πλάτωνος (Μοναστηρίου 140 και Τηλεφάνους) λειτουργεί το **Συνεργατικό - Μη Κερδοσκοπικό Καφενείο** «..για την προώθηση της κοινωνικής αλληλέγγυας οικονομίας όπου η υπεραξία της εργασίας δεν καρπώνεται αλλά αξιοποιείται...».
- Στο Κουκάκι (Ολυμπίου 17) λειτουργεί η **Κολλεκτίβα εργασίας / Καφενείο «Το Παγκάκι**», η οποία επισημαίνει: «...υπάρχουν δρόμοι συλλογικών απαντήσεων σε ένα κομβικό για την ατομική και κοινωνική ζωή ζήτημα, την εργασία...»

Ανταλλακτικά- Χαριστικά Παζάρια

Ο «**Σκόρος**» (Ζωοδ. Πηγής και Ερεσσού – Εξάρχεια), είναι το χαριστικό παζάρι του «Σπόρου». «... Το παζάρι μας δεν είναι φιλανθρωπικό. Δεν χρειάζεται να είστε φτωχός, άτομο με μειωμένη αγοραστική δύναμη. Η επαναχρησιμοποίηση και η μεταποίηση δεν είναι ούτε μειονέκτημα ούτε μίζερια. Είναι αντίσταση και μάλιστα δημιουργική σ'έναν πολιτισμό που δίνει αξία στο περιτύλιγμα αλλά χάνει στην ουσία. Η πρότασή μας, μας αφορά όλους. Έχει να κάνει με την αμφισβήτηση της κατανάλωσης, την απόρριψη του δόγματος καταναλώνω άρα υπάρχω, κατανάλωση ευτυχία, πληρότητα...».

«Ανταλλακτικό παζάρι αλληλεγγύης βιβλίων» λειτουργεί τις **Κυριακές στην πλατεία Συντάγματος**. «... Οι άνθρωποι που περιμένουν και στηρίζουν αυτή την δράση, συνεχώς πληθαίνουν με συζητήσεις, προσφορές, ανταλλαγές και άλλες πρωτοβουλίες με χρώματα, ζωγραφιές και παιχνίδια. Ανταλλάσσοντας, ακούμε ο ένας τον άλλο, μοιραζόμαστε συναισθήματα, ιδέες, αξίες και αναδεικνύουμε ένα νέο πολιτισμό, μιας κοινωνίας με αξιοπρέπεια και συνοχή... ενισχύεται όλο και περισσότερο η πεποίθηση όσων συμμετέχουν για την αναγκαιότητα και την αξία της ανταλλακτικής οικονομίας που ακυρώνει την παντοδυναμία του χρήματος και των τραπεζών...»

Αστικοί αγροί

Στον χώρο της πρώην Αμερικάνικης βάσης, **στο Ελληνικό**, από τις αρχές του 2011 λειτουργεί από μια ομάδα πολιτών ένας **Αυτοδιαχειριζόμενος Αγρός** ο οποίος, όπως αναφέρουν οι εμπνευστές του «... εντάσσεται στις δραστηριότητες της εναλλακτικής, κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας... ως συλλογική προσπάθεια απάντησης στην κρίση που μαστιάζει την ελληνική κοινωνία απαντώντας σε τέσσερις σοβαρές πτυχές της: περιβαλλοντική-οικονομική-κοινωνική κρίση, καθώς και κρίση παιδείας ...Με τον αυτοδιαχειριζόμενο αγρό εναντιωνόμαστε ενεργά σε ένα σύστημα που στηρίζεται στην διάσπαση και τον ατομισμό, στον υλικό πλουτισμό και την αλόγιστη κατανάλωση. Δραστηριοποιούμαστε με πολλή προσωπική εργασία και με μοναδικό μέλημα το συλλογικό όφελος. Η καλλιέργεια είναι δηλαδή μη κερδοσκοπική. Η δράση μας αυτή, μέσα από τις αρχές της συλλογικότητας, της συντροφικότητας, της ισονομίας και της συνεχούς εκπαίδευσης, μπορεί να αποτελέσει ταυτόχρονα εργαστήριο έρευνας για την ανάπτυξη ενός νέου τύπου κοινωνικών και οικονομικών δραστηριοτήτων, να γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ αστών και αγροτών και να φέρει κοντά στην φύση τον άνθρωπο της πόλης. Η ομαδικότητα, η συνεργατικότητα, η συντροφικότητα, το κοινό όνειρο, η θετική αισιόδοξη σκέψη και δράση, θα μας δείξουν έναν δρόμο για έξοδο από την κρίση, κυρίως την κοινωνική....»

Πρωτοβουλίες στον αστικό χώρο έχουν ληφθεί από πολίτες **στο Πάρκο Τρίτση («Αγρός»)**, στο πρώην στρατόπεδο Καρατάσου, **στην Πολίχνη Θεσσαλονίκης («Περιστατικές Καλλιέργειες» –ΠΕΡ.ΚΑ)** κ.ά. Επίσης, προωθούνται από κάποιους Δήμους, (Αλεξανδρούπολης, Θέρμης Θεσσαλονίκης κ.α) αντίστοιχα εγχειρήματα αλλά με διαφορετικό χαρακτήρα, ενώ έχουν εμφανιστεί και πρωτοβουλίες δημιουργίας σχολικών κήπων σε διάφορες περιοχές της χώρας(2^ο Γυμνάσιο Ηλιούπολης, 5ο Δημοτικό Σχολείο Μυτιλήνης κ.ά).

Το **“Ντουλάπι”** αποτελεί ένα «Δίκτυο για την τροφосуλλεκτική Δράση», με διακτύβευμα «...την πρόσβαση σε καλής ποιότητας και φτηνή τροφή, συνειδητοποίηση σχετικά με την διατροφή μας, επαφή με μικρούς παραγωγούς χωρίς μεσάζοντες, μοίρασμα γνώσεων, τεχνικών, τροφής...». «...Συλλέγουμε βότανα, φρούτα και καρπούς. Καλλιεργούμε σε μπαλκόνια, χωράφια και κήπους. Ενημερωνόμαστε μέσω λίστας για νέες αφίξεις προϊόντων... Ανοίγουμε το «Ντουλάπι» στο ευρύ κοινό κάθε Τρίτη 6-11 μμ στο Αυτόνομο Στέκι, Ζωοδ. Πηλής και Ισαύρων, Εξάρχεια....»

Επίλογος: Αλληλεγγύη και αντίσταση

«...Το κίνημα από τα κάτω αναπτύσσεται, λειτουργεί πέρα από την κρίση και κάνει τις ουτοπίες του πραγματικότητα. Ήδη χιλιάδες άνθρωποι στην Ελλάδα παίρνουν την κατάσταση στα χέρια τους και γίνονται μέρος της λύσης, όχι του προβλήματος ...Στην έλλειψη χρημάτων απαντάμε με αλληλέγγυα ανταλλαγή χωρίς χρήματα και με χαριστικά παζάρια. Στην έλλειψη τροφής απαντάμε με αυτοκαλλιέργεια, αυτοδιαχειριζόμενους κήπους και διατήρηση παραδοσιακών σπόρων. Στην ανεργία απαντάμε με συνεταιρισμούς και εργασιακές κολεκτίβες, στην έλλειψη στέγασης με κοινωνικές καταλήψεις στέγης και οικοκοινότητες, ενώ στην έλλειψη συντροφικότητας με συλλογικές κουζίνες. Στο έλλειμμα δημοκρατίας και την πολιτική ολιγαρχία απαντάμε με αμεσοδημοκρατικές συνελεύσεις γειτονιών και παίρνουμε την κατάσταση στα χέρια μας γιατί δεν πάει άλλο. Δεν υπάρχουν περιθώρια για απαισιοδοξία και μεμψιμοιρίες. Οι ουτοπίες μας είναι η πραγματικότητα του αύριο...» (5)

Παραπομπές

1.Γιώργος Σταθάκης, αντιπρύτανης Πανεπιστημίου Κρήτης, 2. «**ΒΙΟΖΩ**», Ιανουάρ. 2012 3.«**Εποχή**», 31.12.2011

4.«**Δρόμος της Αριστεράς**», 24/12/11 5.«**Ηλιόσποροι**», Πρωτοβουλίες Αλληλεγγύης και αντίστασης, Δεκ.2011